

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV- 65636-9/VS-2014

Praha 1.srpna 2014
Počet listů: 3
Přílohy: 0

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 13/2014

- 1. Změna pohlaví - zaniklé manželství, zaniklé partnerství**
- 2. Prohlášení za mrtvého**

Ad 1.

Změna pohlaví - zaniklé manželství, zaniklé partnerství

Změna pohlaví člověka nastává chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů. Má se za to, že dnem změny pohlaví je den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.

Změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ani na jeho osobní a majetkové poměry; manželství nebo registrované partnerství však zaniká.¹

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, je *lex specialis* k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále je „NOZ“). Podle zákona o specifických zdravotních službách poskytovatel zdravotních služeb ke změně pohlaví ženatých nebo vdaných transsexuálních osob nepřistoupí, dokud jejich manželství není rozvedeno a poměr k případným dětem uspořádán. NOZ pak v ustanovení § 29 reflektuje situace, kdy změna pohlaví určité osoby nebude provedena v České republice, ale v zahraničí, kde mohlo dojít je změně pohlaví ženatého (vdané). Podle vyvratitelné právní domněnky v ustanovení § 29 odst. 1 NOZ se za den změny pohlaví považuje den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.

¹ § 29 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.



Dodatečný záznam o změně pohlaví se do knihy narození provede na základě potvrzení vydaného poskytovatelem zdravotních služeb, který je povinen toto potvrzení doručit matričnímu úřadu do 3 pracovních dnů ode dne provedení změny pohlaví. Dnem změny pohlaví je den uvedený v tomto potvrzení. Vzor potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o zahájení a ukončení léčby pro změnu pohlaví stanovilo Ministerstvo vnitra prováděcím právním předpisem.²

K zániku manželství nebo registrovaného partnerství v případě změny pohlaví osoby, která je v platném manželství nebo registrovaném partnerství, tedy dojde *ex lege* v ten den, který je vyznačen poskytovatelem zdravotních služeb v potvrzení jako den změny pohlaví a tento den by měl být promítnut i do knihy manželství, resp. knihy registrovaného partnerství.

Osobám, kterým byla provedena změna pohlaví, bude zapsán do matriční knihy manželství či registrovaného partnerství a následně do agendového informačního systému evidence obyvatel (AISEO) rodinný stav „zaniklé manželství“ či „zaniklé partnerství“. Stejný rodinný stav bude zapsán i manželce/manželovi či partnerce/partnerovi z takto zaniklého svazku.

Ad 2.

Prohlášení za mrtvého

Na člověka, který byl prohlášen za mrtvého, se hledí, jako by zemřel. Prohlášením manžela za mrtvého zaniká manželství dnem, který se pokládá za den jeho smrti; totéž platí o registrovaném partnerství.³

K zániku manželství či registrovaného partnerství tedy dojde v den, který soud určí v rozsudku o prohlášení za mrtvého jako den smrti člověka, popřípadě den, který nezvěstný zřejmě nepřežil⁴.

Byl-li člověk prohlášen za mrtvého, nevylučuje to důkaz, že zemřel dříve nebo později, anebo že je ještě naživu. Zjistí-li se, že je naživu, k prohlášení za mrtvého se nepřihlíží; manželství nebo registrované partnerství se však neobnovuje.⁵

V případě, že bude zjištěno, že člověk prohlášený za mrtvého, je naživu, matriční úřad provede opravu matričního zápisu a následně v AISEO tak, že rodinný

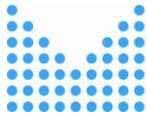
² § 17a zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 5 a 6 vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³ § 71 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴ § 56 odst. 2 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

⁵ § 76 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.



stav u pozůstalého manželky/la z „vdovy/vdovce“, nebo ze „zaniklého partnerství smrtí“ na „zaniklé manželství“ nebo „zaniklé partnerství“; stejná změna rodinného stavu nastane u „prohlášené osoby za mrtvou“.

Výjimkou pak bude stav, kdy pozůstala osoba uzavřela nové manželství, nebo vstoupila do registrovaného partnerství. V takovém případě nebude její rodinný stav v matriční knize ani v AISEO upravován.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

Na závěr upozorňujeme, že informace č. j.: MV-79259/VS-2014 ze dne 4. července 2014 ve věci novely zákona o matrikách a oznámení rozvedeného manžela, že přijímá opět své dřívější příjmení, se označuje jako informace č. 8/2014.

JUDr. Václav Henych

ředitel odboru

podepsáno elektronicky

Vyřizuje: JUDr. Jana Hálová
tel. č.: 974 817 427
e-mail: jana.halova@mvcz.cz

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy